

St. 15.

V Gorici, 11. aprila 1879.

Tečaj IX.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Mažing-ovi tiskarni, naročnina pa oskrbništvu „Soče“ Via del Giardino V Zoratti-jevi hiši II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neupravičenim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

P. n. gg. društvenikom narodno-polit. društva „Sloga“.

Podpisani odbor vabi vse p. n. gg. društvenike v občni zbor, ki se bo vršil dne 17. aprila t. l. ob 11/2 pop. v prostorih goriške čitalnice.

Na dnevnem redu bo:

1. Peticija na visoko c. kr. ministerstvo, da bi glede colninske pogodbe odločno postopalo proti Nemčiji, ktera namerava z izredno visoko colnino zabraniti izvažanje avstrijskih kmetijskih pridelkov ter da bi varovalo naše uže tako skoro onemoglo kmetijstvo pred popolnim propadom.

2. Peticija na visoko c. kr. ministerstvo, da bi pri italijanski vladi doseglo, da se zopet svobodnemu vvaževanju naših rastlinskih pridelkov sploh v Italijo pravica prizna ali pa v nasprotnem slučaju naša vlada italijanskim rastlinskim pridelkom vvaževanje v Avstrijo prepove.

3. Razni predlogi društvenikov, ki jih pa imajo vsaj 1 dan pred zborom naznaniti podpisnemu odboru. Odbor prav nujno vabi vse gg. društvenike v zbor, kateri ima razpravljati o dveh za naše kmetijstvo veljavnih vprašanjih. Posebno za prvo peticijo se je po vsaj Avstriji vnelo splošno gibanje, ker huda nevarnost preti avstrijskim kmetovalcem od strani Nemčije. Zato si šteje tudi naše društvo v sveto dolžnost uže po načelih društva, to je pospeševati narodno kmetijsko blagostanje, v enakem smislu postopati.

Tudi neudje se morejo vdeležiti tega zbora, ki bo po §. 14. društvenih pravil javen. Neudje pa ne smejo glasovati.

Odbor slov. polit. društva „Sloga“.

V Gorici 29. marcija 1879.

Predsednik:
F. R. P. O. V. ŠE.

Tajnik:
JOS. FAGANEL.

Iz državnega zbora.

Splošna razprava o državnem proračunu je bila sicer navadno živahnjša, kakor letos, vendar pa ni manjkalo tudi letošnji zanimivih momentov.

V seji državnega zbora dne 5. t. m. se je moravski poslanec dr. Kusy pritožil zoper tlačenje Jugoslovancev; rekel je, da je upravna birokracija po deželi ne le samo v političnem, ampak tudi v kulturnem oziru protiva vsemu narodnemu prizadevanju. Urad-

niki so se nalezli duha sovražnosti proti slovanskemu narodu tako, da se je mej prostim ljudstvom zbudila opravičena nevolja do oblastnij. Avstrija ne more dobrega upljiva doseči pri pridobljenih novih Jugoslovanih, ako bo stare zatirala, kajti prvim ne bo mogoče vcepiti v njih srca cepiče zaupa, ko bodo videli, kako se ravna z njihovimi brati. Vladi bi bilo dobro premisliti, naj bode prijaznejša Slovanom, ter jim ne ostane sovražna tako, kakor do sedaj.

Minister Taaffe je potem odgovoril in obljubil v takih slučajih ostro postopati, in se je dalje izrazil, da bo vlada v vseh stvareh tudi Slovanom pravična, uradnikom pa bo naložil, naj se strogo držé svoje dolžnosti, in nikoli in nikjer ne žalijo narodnega čuta.

Ako bo minister Taaffe držal svojo obljubo, smemo Slovani gotovi biti boljše bodočnosti, in pričeli bomo prosteje dihati, nego smo do zdaj, ko je smel na nas vsak najmanjši uradnik mrzko gledati, kakor bi on bil gospodar in mi njegovi podložni.

Uradnikom pa je svetovati, naj si govor ministra Taaffeja prav dobro v spomin vtisnejo, da v bodočnosti ne prestopijo tiste poti, po kateri jim je hoditi, kajti le s takim ravnanjem si zopet pridobé zgubljeno ljubezen prostega ljudstva in čast v socialnem stanju.

Minister Taaffe, kakor se nam popisuje, je kolikor pravičen, toliko strog mož; znal bo svoje besede vveljaviti in Slovenci in Slovanci mu bomo v dnu srca hvaležni za to.

Tudi goriški državni poslanec dr. Vicentini, se je oglasil v budgetni debati. V dolgem govoru razložil je na drobno, kako se v protislovju z vsemi pedagogičnimi principi, proti želji prebivalstva, proti ponovljenim odločnim protestom deželnega zbora v vseh srednjih šolah na Goriškem podučuje samo s pomočjo nemškega jezika. On nikakor ne misli, da se ima nemški jezik iz naših srednjih šol iztebiti, marveč je popolnoma za to, da se ima kot odlično kulturni in kot jezik centralne vlade neprestano in zvesto kultivirati, da ima biti ne samo obligaten predmet, ampak da se mu ima odkazati celó več ur, kakor zdaj obema deželnima jezikoma skupaj, — le učni jezik naj ne bode.

„Govori se sicer mnogokrat,“ pravi dalje, „in tudi v tej zbornici se je uže poudarjalo, da si dežele lahko same vveljavijo svoje pravice, da lahko same ustanove narodne šole; kedar pa vlada ustanavlja šole, takrat da gre tudi njej določevati, v katerem jeziku

se ima podučevati. Ni ga grškega zofista, gospoda, kateri bi čudnejše tolmačil državno temeljno postavo. V istini pa bi morala vlada ustanavljati šole v duhu modernih državnih teorij, posebno tam, kjer deželni zastopi nimajo zadostna sredstev, da bi to sami storili. Vlada sama mora tudi spoštovati postavo in kder zapazi zlorabe, mora jih odpraviti. Toda recimo, da ima res oni pravico določevati učni jezik, kdor šolo vzdržuje; kedo bi imel pri nas to pravico? Mari ne zalagajo deželni davkoplačevalci sami teh stroškov? — Govori se tudi, da je vladi skrbeti za nemške manjšine sem ter tja zatrošene po mestih in deželah avstr. krone. Kaj bi se n. pr. reklo, ako bi slovanske manjšine naseljene v nemškem Dunaji zahtevale slovanske šole? Pripuščam Vam odgovor. In potem, kam nas pripelje logika in zdravi razum, ako se vlada tako rahločutno skazuje manjšinam. Mari je zaradi tega oproščena dolžnosti do večin? Toda v naši deželi ni niti take nemške manjšine, kajti ednega odstotka ali k večjemu dveh odstotkov vsa prebivalstva pač ne moremo imenovati manjšine!

„Državna temeljna postavba govori, da je pravica enaka za vse; ali je pa to, kar se pri nas godi, dokaz take enakopravnosti, to pové lahko vsakdo, kdor hoče pošten biti in nepristransk.“

„Kakor sem uže poudarjal, tako postopanje se ne vjema s postavo, je tedaj nasprotno pravici in menim, da smem terdit, da bi si moral v ustavni državi vsak minister, kateri tako jasno prelomi postavo, pričakovati, da pride na obtožbo klop.“

Gospod poslanec je v tem smislu prav ostro nadaljeval; povedal je tudi, kar je z nasprotnim namenom „kranjski vitez prokletih grabelj“ glede Kranjske omenil, da si vlada uže sto in sto let zastoji prizadeva, da bi naše dežele ponemčila, da so vsi taki napadi od Karola VI., Marije Terezije, Jožefa II. in njih naslednikov do današnje dobe izpodleteli in da je tedaj nespametno hoteti in na to delati, da se naša poknežena grofija Goriško-Gradiška preustroji v nemško deželo.

K sklepu je izrazil nado, da bode novo ministerstvo in zlasti Nj. E. gospod minister za uk — prešinjén od resnice, da je poguben sedanji sistem in da se z njim lomi ustava — s primernimi naredbami vjemajočimi se z drž. temeljno postavo uže v prihodnjem školskem letu preustroji sedanje šolsko stanje ter pred vsem zadovoljil zakonite želje italijanskega prebivalstva v Primorji. — (Se ve, da; naj prej je Bog samemu sebi brado ustvaril, kaj ne, g. poslanec?)

LISTEK.

Pust v postu.

Neko saboto zvečer sedi lepo število teržanov v znani gostilni okolo mize, na koji se lesketá kakor zlató rumeno vino. Med družbo je tudi neki zdravnik, jako priljuden in priljubljen gospod, ki je moral drugi dan po opravkih v daljno gorsko vas. Kar vstane med raznimi govori nek mlad človek, koji ima pogosto prav čudne misli in pravi, da bi bilo prav lepó, ko bi spremilil zdravnika, temveč, ker nam je drug gospod iz neke bližnje vasi, kateri je bil letos v Bosni in je pripeljal sabo lepo število konj za ježo, svoje konje obljubil posoditi in ker več navzočih ne pozná onih krajev. Stari možaki so zaničljivo majali z glavami, češ, iz te moke ne bo kruha; toliko bolj se pa po prime mladina, ki je prav težko prenašala postno otožnost in dolgi čas, izprožene misli in koj je bilo vse dogovorjeno: največ preglavice napravljaj nam je trdni spanec nekaterih udov, ki se še tedaj, ko posije svitlo solnce na njihovo posteljo, prav zaspano na drugo stran obrnejo. Vendar dva čila fanta prevzela sta to težavno nalogo in res izvlečeta drugo jutro one lenuhe izpod odeje in potem hajdi! v bližnjo vas po konje!

Prišedši tja, najdemo vse napravljeno; konjiči so majhni a za ježo jako pripravljeni. Ko smo v hiši onega gostoljubnega gospoda še nekoliko sira in svinjine ugriznili in mnogo kozarcev dobrega vina popili, da smo dobili nekaj več poguma, spravimo se na konje. Jaz nisem bil še nikoli na konji, zato si izberem najmanjšega, pravega Turčina, misleč si, če tudi z njega zletiš, nimaš daleč do tal in zato ni verjetno, da si glavo pobiješ. Na malo večem konjiči sedi poveljnik ekspedicije in suče svojega Rusa takó lepó in spretno, da je bilo veselje gledati ju. Nek precej rejen gospod, ki je dobro poznal veliko težo svojega okroglega života izbral si je teršastega in koščenega Hervata, ki je pod težo skoraj počenil in g. zdravnik splezal je na herbet strašno visokemu belemu kljusetu, da se jezdelo, kakor bi hotel zvezde z nebes klatiti, tako visoko je sedel. Konjica se postavi v versto, poveljnik spred zavpije: Naprej, in mi spodobdemo konje. Marsikdo je prav na tihem vzdihnil, da ga nobeno uho čulo ni: „Bog daj, da le v vasi ne padem, po cesti, kjer me nihče ne vidi, naj že bo v božjem imeni, če mora tako bit!“ Tisti naš poveljnik hotel je pokazati, kakó izvrstno zna jahati in zletel se svojim malim Rusom kakor Kozak ob sinjem Donu po širni stepi in moj Turčina se spusti kakor besen za njim, da so se meni, poveljnikovemu pribočniku, od samega strahu hlače tresle in da sem vse svetnike na pomoč klical. Tudi gospodu na oni vi-

soki pari ni bilo posebno prijetno, kajti zibal se je v visokem turškem sedlu, kakor šiba na vodi; na zadnje mu je bilo pa že preveč in ves prestrašen stopi z njega ter sede v voziček, ki je tekkel za nami, v kojem so oni strašljivi sedeli, ki se niso upali na konje. Vsi smo bili mladi, čili fantje; samo dva sta imela tu pa tam kak siv las, a mi smo ju vendar vzeli v društvo, kajti kljub svojim letom sta vam taka veseljaka in še vedno tako šaljiva, kakor malokak mlad fant.

Iz široke in gladke ceste zavijemo na stermo in ozko pot, ki se vije ob hribovih navzgor. To vam je cesta, da bi si človek pri vsakem koraku vrat zlomil; to je steza za koze, pa ne cesta za vozove. Naši konjiči, ki so vajeni bosenskim stezam, so se komaj plazili po tej poti. In to je skladovna cesta! Jaz želim, da bi oni gospodi, ki sedé v tolminskem cestnem odboru, enkrat šli po tej vratolomni poti; potem bi gotovo vergli kak novce za naše poti, ako bi dospeli s celo glavou na dom. Nu, pa nam ni bilo časa huditi se nad temi gospodi; vsak je eno prav krepko povedal, ki bi onim gotovo ne bila po volji, ko bi jo čuli, potem smo raje občudovali divje krajine v blesku zlatega solnca, ki je ravnokar svoje perve žarke pošiljalo z jasnega neba. Naš poveljnik dajal nam je med potom dobre nauke o jahanji, katere si je posebno njegov pribočnik dobro v spomin utisnil; drugim ni bilo toliko mar za nje, zato jih je potem taka nesreča zadela,

Isterski poslanec, verli gosp. Vitezič, je v enakem zmislu razložil žalostno stanje tamošnjih srednjih šol ter očital ministerstvu, kako malo skrbi za narodni razvoj isterskih Slovanov.

Da, da! kedar se žrtve zahtevajo, takrat smo Slovani vselej prvi na vrsti, kedar se pa pravice delé in prednosti, — takrat smo — zadnji. A naj si jih držé prednosti Nemci in Madjari, da nam le pusté, kar nam gre: naše svete pravice. Više ne segajo naše zahteve.

Dopisi.

V Gorici 11. aprila. — Prejeli smo od mnogih strani več ali manj obširna poročila, kaj so tu in tam občinski zastopi sklenili v namen, da se bode dostojno proslavljala sreberna poroka presv. cesarske dvojice. Ako bi hoteli vsa taka poročila objaviti, napolnili bi list in bi nam ne trebalo skrbeti za drugo gradivo. A naši čast. naročniki bi gotovo ne bili zadovoljni s tako enoličnim berilom in za to prinesemo rajši pozneje v glavnih potezah popis, kako smo na Goriškem praznovali dan 24. aprila. Le toliko naj omenimo, da se v posameznih okrajih pripravljajo čestitke, katere podpisujejo vsi občinski zastopi ter jih odpošljejo po primernem potu na cesarski dvor. Po primernem potu, smo rekli? Ni res! Slišali smo, da nameravajo naše občine podati te adrese po političkih oblastnih in to se nam, odkritosrčno rečeno, ne zdi primeren pot. Občinski zastopi, izvoljeni od ljudstva, so avtonomni in imajo kot taki svoje višje, tudi od ljudstva voljene organe in ti so deželni zastopi. Mi smo o svojem času poročali, da pošlje naš deželni odbor deputacijo na Dunaj, katera pokloni najvišima jubilejema krasno adresno. Kaj naravnejši, nego da bi se bili občinski zastopi obrnili do te deputacije ter njej izročili svoje adrese? tem ponosnejše bi bila stopila pred ces. prestol kot mandatarica dežele in vsake posamezne občine. Tako smo tudi mi svetovali; a zdi se da v naših županih ni še prav vzbujen ponos na njih neodvisnost od vladnih oblastnij v tistih zadevah, ki od občin samih prihajajo in se samo njih tičejo, da jim še ni prav jasen pojem občinske avtonomije ali samouprave, sicer bi ne iskali takega posredovanja. Toda to naj bi še bilo; naj dohajajo dokazi vdanosti in zvestobe do vladarske hiše po katerej koli poti, istina je, da prihajajo iz dna srca vsega našega ljudstva. Kedar gre za dom in cesarja, vname se v nas Slovencih najmanjša iskra na mah do živega plamena; to smo pokazali še pri vsaki priliki, to dokažemo tudi na dan sreberne poroke. — Nekaj družega pa nam je v tem oziru še na srci. Naši župani, naj so katerega koli naroda, naj bi namreč v svojih adresah ne pozabili, da zastopajo slovenske občine, izključljivo slovensko prebivalstvo. Kakor ni dvomiti, da bodo italijanske občine samo italijanske adrese poslale in kakor je naš deželni odbor kot zastopnik italijanskega in slovenskega prebivalstva svojo adresno samo v teh dveh jezikih sestavil, tako se hočemo zanašati, da se tudi župani slovenskih občin ne bodo sramovali svojega jezika, kajti če tu popustijo princip, za kojega se uže toliko let bojuje naš deželni zbor, za kojega se potezajo naši najveljavnejši možje in kojega pripoznanje in izvršenje smo do zdaj še na vseh naših javnih shodih tirjali, — potem popuste ljudstvo z vsemi njegovimi tirjatvami popolnoma na cedilo. Kaj bi dalje tirjali od vladarja in od vlade, kar sami zametamo!

Kreditna operacija goriškega mesta gre, kakor vse kaže prav srečno izpod rok. Kakor je naznanila tržaška poddržnica kreditne banke, oddala je uže ona sama za 81.000 gl. goriških obligacij po polni

vrednosti. Tedaj ima naše mesto še zadosta kredita in še lahko zida in trosi. Ker si je mestni župan dr. Deperis zares na vse kripnje prizadeval, da se je posojilo posrečilo, poklonil mu je mestni zastop v sredo po posebni deputaciji krasno izdelano in vezano zahvalnico; zvečer pa je mestna godba svirala pred njegovim stanovanjem. Tudi nek furlanski sonet v županovo slavo trosili so istega dne po mestu z naslovom: „Al Lustrissim Sior Dottor Sef Deperis, Podestà di Guriza“ — Sef? kako dobro bi se podal Furlanom slovenski ž, da bi ime tako pisali, kakor se izgovarja: Žef. Furlanščina prihaja v novjšem času v modo. Tudi v mestnem gledišči so nedavno proslavljali komika s furlanskim sonetom.

Ker uže govorimo o gledišči, naj povemo, da je v ponedeljek končala postna sezona dramatičnih predstav, katere so bile letos, dasi je bilo dobro društvo in je imelo zbran repertoar, prav slabo obiskovane. Nekatere večere so bili skoro vsi prostori prazni, da je bilo poslušalcu kar mlo pri srcu, ko je videl, kako se spretni umetniki producirajo golim stenam. Pa pridejo Recardinijeve marionete po velikonoči in vse se bo drlo v lesenjačo, v kateri bodo Arlekin, Fakanapa, Pantalón in kakor se zovejo vse te beneške šeme, svoje puhle šale uganjali. De gustibus....

Slišali smo, da se za povelikonočno sezono ponujajo neki vaudevillisti (operetni igralci) za goriško gledišče, pa da ni moči dobiti godbe, ker si „profesorji“ glediščnega orkestra v tem času novce služijo po šagrah na javnih plesiščih v okolici. — Sicer pa je boljše za-nje, da ne pridejo, kajti, če je bilo gledišče pri dobrih predstavah skoro prazno po zimi, bo gotovo čisto prazno pri revnih operetah v pomladi. Ni denara! to je oni večni refrain, kateri nam tako nevedečno po ušesih gode in kojega še huje občuti vsako društvo dramatičnih ali opernih umetnikov, kedar je nesrečna osoda zanesla v Thalijin tempelj goriški.

Z Goriškega, 29. marcija (Izv. dop.) O učiteljstvu se dandanes prav mnogo govori. Različne novine, posebno učiteljstvu jako prijazni Sl. N. prinašajo mnogokrat dopise šole in učiteljstva se tikajoče, privatnih pogovorov predmet je velikokrat tudi isti. Iz poslednjih sem moral marsikedar spoznati, da nekateri ljudje ne privoščijo narodnemu učiteljstvu tega, kar ima t. j. one plače. Prevelika se jim zdi, ako pomislijo, da ima učitelj „malo“ dela, da ima „dosti“ počitnic in da „človeku nij teško do tega stanu se popeti“. Glede teh omemb sem se namenil danes nekatera razmišljanja napisati, — katera upam da „Soča“ sprejme.

Ako pomislimo, kako težaven je učit. stan, ne bomo nikakor zavidali njega reprezentantom „dobrot“, katere od njega uživajo. Pomisli naj oni gospod, ki nasprotuje učiteljstvu, da n. p. stotino otrok različne starosti in zmožnosti nij tako lahko podučevati učitelju v enej in istej sobi; narod, kateri mu jih izroči surove v njegovo skrb, narod stavi nanj veliko zahtevo: da mu jih vrne razvite po umu in srcu. A koliko to stane, da se otroka iz naravnega stanja pripravi do tega, to lahko ume vsak izobraženec. Zato pa tudi vsak izobraženec visoko štuje stan učiteljski in ve, da je dober naroden učitelj višje česti vreden, nego vsak kateri si koli bodi izvrsten profesor. Ne vem sicer, da li se je res tako lahko popeti do učiteljske časti. Dandanes niso več take skušnje pri učiteljih nego so bile enkrat, nego smelo rečem, da noben uradnik — izvenzemski juriste — nema težih skušenj, nego učitelj. Kedor tega ne verjame naj vzame v roke organizacijske statute za učiteljska ali šolsko postavo in ondi bode bral, kaj se od učitelja zahteva uže pri maturi.

To vam je strog izpit iz vseh predmetov, ki se učijo na učiteljski. — A to nij še zadosti. Po pre-

stanej dvoletnej (do petletnej) praksi, mora kandidat iz nova se podvreči tako zvanemu učiteljski poskušnji, pri kateri pridejo zopet vsi predmeti na vrsto, kateri se razlagajo po učiteljskih izobraževališčih. In ako učitelj te skušnje po določenem času ne prestande, zgubi službo. Zares trda postava je ta, katero je uže enkrat omenjal „Sl. N.“ dopisnik iz Gradca, kateri je pametno povedal, da naj bi se ne odstavljali učitelji, ki ne prestando družega izpita. A že ta okoliščina in pa strogost, s katero se postopa pri učiteljskih izpiti, svedoči nam, da učiteljskemu stanu ne smemo zavidati one bore plače, katero ima. Da, mi smo še celo te misli, da bi se moralo ljudske učitelje še bolj plačati, a njihova plača naj se vikša ali niža po zmožnosti učiteljev, kar upamo da se v kratkem zgodi na Goriškem da se bodo odmenjale zmožnejšim plače, ki bodo pošten e, primerne učiteljskemu važnemu stanu. Ker govorim ravno o učiteljstvu, naj omenim še izpitov za meščanske šole. Iz privatnih pogovorov sem spoznal, da marsikdo nema teh izpitov za teške. Toda povem Vam, da uže veliko takih „učenjakov“, ki so vse gimnazijske razrede dovršili in tudi potrebne semestre na vseučiliščih absolvirali in ki so petem svojo „učenost“ uže na kaki srednji šoli razsípali, pa se k izpitu za meščanske šole oglasili: padli so, kakor so dolgi in široki! Ta faktum jasno kaže, da učiteljski izpiti niso tako lahki, nego li bi kdo mislil.

Gradimir Belinov.

Od beneških mej (Izv. dop.) Ni še dolgo časa od tega, kar je tožil v „Soči“ Ščipkov Jure mej drugim tudi, da se sliši v Berdih mnogokrat italijansko ali prav za prav furlansko „jolilajfanje“. Radi bi mu ugovarjali, saj imamo Slovenci že od nature lastnost, da ne pustimo drug družemu ničesar veljati; radi bi mu ugovarjali, da bi rešili čast „Berd“, a ne moremo. Kar je res, je res, „pa je viža ven“, rekel bi naš hribovec.

Praša se le, od kod izvira to, in kako bi se dalo temu v okom priti.

Da Slovenci radi pojemo, je znano. Po eni strani je to dobro, ker ima petje v resnici blažilno moč dc človeka. Le idi in opazuj sam. Povsodi najdeš, da so (pravi, imena vredni) pevci mnogo vljudnejši, in sploh blažega serca, nego navadno ljudstvo. A po drugi strani ima to veselje do petja tudi svojo slabo stran. V krajih, kder se sliši slovenskega petja malo, in še, kar ga je ne prav dobro, poprimega se ljudje, sosebno mladina, pa italijanskih, ali tukaj pri nas furlanskih pesnj, čeravno so včasih celo nespodobne. O posebni lepoti, ali vrednosti tacihi ni govoriti. Da, slovensko petje, to je pri nas zelo zanemarjeno. V cerkvi sliši se leta in leta vedno taisto; velike maše zna že navadno ljudstvo na pamet, ni čuda, ako se naveličajo ljudje poslušati vedno eno in isto.

Vidi se, da si gg. organisti ne belijo las; da gre le čas naprej, da dobé svojo plačo, to jim zadoštuje. Vraga! ali bi ne bilo mogoče v mnogih krajih več storiti? Truda se ne smete strašiti: „Brez muke ni moke“.

V neki „Soči“ meseca januarija hvalilo je cerkveno oskrbnništvo v Kožbani nove orglje in lepo in dobro petje. — Nove, dogre orglje, vse res, ali k dobremu, lepemu petju, pristaviti moram tudi tukaj — hotel sem reči prašaj, ali da se ne zamerimo, recimo raje pol prašaja. Menimo, stvari same dobro ne poznamo, a menimo, da se bode morda tudi tukaj organist nekoliko premalo trudil. Berž ko ne, je tako — več ne smemo reči, ker lokalnih razmer ne poznamo, ali petja ne moremo pohvaliti, da bi bilo vredno je hoditi od drugej poslušat.

V cerkvenem petji ne sliši se v Berdih posebne-

V vsaki vasi čudila se je neštevilna množica ljudi, ko so prišli k nedeljski maši, tem čudnim jezdecem, kajti kaj takega v teh krajih ne vidijo pogosto in še daleč iz vasi dali so nam kričeči vaški otroci častno spremstvo in plezali potem na kak hribeček, od koder so še dolgo za nami gledali. Lahko si mislite, kako moško smo se držali na konji in kako smislno smo zerli na zijóče vaščane. Zunaj vasi pa smo se smejali drug drugemu in prav nerodne šale uganjali, popolnem nasproti postavi. Največ smeja in šal je veljalo nekemu mlademu učitelju, ki je za zdravnikom ono visoko paro zasél. Po vsej sili hotel je konja imeti in zdaj je sedel na njem, kakor don Quixote na svojem Rosinantu in takó nerodne uganjal, da bi se samemu Quixotu ne bili toliko smejali, ko bi bil od mertvih ustal, kakor temu jezdecu.

Prekoračivši neko vas, pridemo do križ pota; gorenja pot derži k cerkvi, v kateri je bila ravno sv. maša in okolo koje je stala neštevilna množica ljudstva. Mi zavijemo po dolnji poti, a tisti visoki in suhi Rosinante krene meni nič tebi nič proti cerkvi. Ubogi učitelj vleče vajeti in prigovarja svojemu kljusetu, kar najlepše zna, a sivec se ne da odverniti in jo maha prav mčžko naprej, naravnost proti cerkvi; ali je vedel, da ta dan ni bil nihče od nas pri maši in je hotel vsaj svojega jezdecu k cerkvi nesti, ali

kaj? Strašen smeh nastane mej ljudmi okolo cerkve in ubogi učitelj ni znal, kako bi prišel iz tega strašno sitnega položaja. In kaj še le, ko pride nazaj k družbi! Tu ni bilo smeja ne konca ne kraja. Vendar to še ni bila vsa nesreča, ki se je ubogemu novincu ta dan pripetila; druga, še veliko huja, ga je zadela. Prišedši na prosto stopi raz svojega Rosinanta, prime ga za uzdo ter ga hoče v strah prijeti, da bo drug krat bolj ubogal. Ali pri tem ga tako narodno oberne, da je stal konj se zadnjimi nogami na kraji poti. Kakor sem že povedal, je pot strašno ozka, a kljuse jako dolgo; vsled tega pridejo zadnje noge živali pod cesto, ubogi jezdec izpusti ves v strahu vajeti iz rok, konj se prekopicne znak in zavalil po stermem bregu. Bled kakor stena in okamenel stoji nesrečni učitelj ob robu poti in roke v zrak moleč gleda brez sape za konjem, da bi se bil terdemu kamnu smilil. In res se ga usmili skala na bregu ter ustavi valečega se konja, ki kakor mertev leži in svoje dolge suhe noge v zrak moli. Strašne misli podé se prestrašenemu učitelju po glavi. Eno celo leto bode moral zastoj se ubijati s porednimi paglavci, ki se bodo po strani posmehovali aerodnemu gospodu, in s perstom bodo kazali ljudje za njim, ki je po nerodnosti konja ubil! Brez sape, sé sklenjenimi rokami in v nebo obernjenimi očmi pričakuje tovarišev — sam si ne

upa pogledati k ubogi konjski pari, ki leži globoko pod cesto — in kadar mu tovariši povedó, da konj še živi, tako globoko vzdihne, kakor bi hotel dušo, ki mu je že skozi gerlo uhajala, zopet vá — se potegniti. Ubogo kljuse je bilo res še živo, a zdaj je bilo treba hitro pomoči; k sreči je bil zdravnik koj pri roci. Najprevo odvežemo mu visoko sedlo, ki je konja ustavljalo, da se še dalje ni zavalilo, potem razprostrimo 5 ali 6 debelih plah pod njega, eden ga prime za rep, drugi za uha, tretji za glavo in počasi ga spravimo na noge. Uboga žival je bila vsa zmešana, kakor da bi se jej motilo in ubogi učitelj, ki je s ceste prestrašeno gledal, ni sam znal, kaj dela. Na naše prigovarjanje zopet spleza na nesrečnega konja, a od sedaj moral je stopati eden iz družbe ob robu zraven njega, da bi se rešeni Rosinante ne zavalil zopet z donom Quixotom pod cesto. Ko smo videli, da je bilo več strahu, ko nesreče, začnemo se posmehovati prestrašenemu okornemu jezdecu, ki je prav počasno za nami jahal, kakor bi po jajcih hodil in gledal ubogo živinčé, ki je kimalo sè svojo suho glavo in migalo z dolgimi ušesi, kakor bi premišljevalo strašno dogodbo. Počasi vračala se mu je govorica in pripovedoval nam je, kaj in kako.

(Konec prih.)

ga. Izjeme so povsod, toraj tudi tukaj, a mi govorimo splošno.

Kakor se organisti — po našem mnenju (errare humanum)—premalo zmenijo za cerkveno petje, tako tudi—skoro smem reči brez strahu—ne pade nobenemu v glavo, da bi bilo dobro, da bi se gojilo tudi navadno petje, ali pa se bojé truda; oboje ni briskim organistom v čast. Kako lepo bi bilo, ako bi se razlegale po naših Berdih,—posebno pa po dolnjih Berdih—slovenske pesni—saj jih je nam dal Bog polen koš;—kako krasno se glasi prava slovenska pesen v primeri s furlanskim kričanjem! Ali bi ne bile te pesni lep in močan jez proti italijanskim navalom. Z narodnimi pesnimi širi se narodna zavest, in krasota teh pesnij branila bi gotovo ljudi laških pleparc. Da, le nemarnost je zakrivila, da se slišijo mnogokrat furlanske pesni—(žal mi je, da moram to besedo na tem nepravem mestu rabiti). Le nikar ne glejte jezno, kedo je oni, ki se Vam predrzne to kar naravnost v oči povedati, temuč upognite glavé in recite: mea culpa. Le po vašej nečestnosti (da ne mislim vseh, sem že omenil) prišlo je tako daleč, da prepevajo fantje in dekleta pesni, katerih so se že Furlani naveličali. Ne pohajkujte in ne razpravljajte zlatega časa, ne pečajte se z vsem družim, le s petjem ne.

Prevdarite to in, ako imate v serci iskrico rodoljubja, potrudite se; ako pa nimate toliko narodnosti, poberite se od Slovencev daleč, daleč proč, naredite prostor boljšim močem in boljšim patrijotom. Saj veste, da imate greh, ako jeste slovenski kruh in se za korist in blagor Slovencev tako nič ne brigate. Posebno tukaj na meji treba je podvojene skrbljivosti. Naj Vam bodo v izgled Lahi, kako se trudijo, kako se gibajo, kako so konsekventni v razširjanji italijanstva. Ali še niste zapazili, kako strogo se derže njih uradnije in pisarne italijanskega jezika? Rekrutom, ki ne razumejo jezika razun slovenskega, pošiljajo se povabilni listi v italijanskem jeziku itd. Ako se ne bomo gibal, doživimo še, da zginejo „Berda“ ter da pride na njihovo mesto: Coglio, kakor v Gorici.....!

Ne deržite rok križem! Srani Vas bodi, da Vas je treba spominjati Vaše naloge in dolžnosti, sami bi morali imeti toliko razuma in narodnostnega čuta.

Sramujte se biti, v prihodnje tako malomarni, stopite na noge, pokažite, da ste. A meni ne zamerite, da se Vas predrzujem buditi iz sladkega spanja. Bila je to moja dolžnost, in naj blaže namene imam pri tem. Ako se Vam zdé katere besede preostre, vedite, da so postne pridige, ki imajo namen človeka poboljšati, ostrejšje, nego navadne.

N. F.

Iz Trsta, 9. aprila. (Izv. dop.) (Novo mestno starešinstvo. Protest Skedenjcev. Skedenjci. — Nova čitalnica v Dolini. — Beseda v tržaški čitalnici. — Kako bodo društvo „Edinost“ obhajalo srebrno poroko cesarjevo.)

V pondeljek zbrali so se prvič novi mestni očetje; predsedoval jim je kakor starosta glasoviti Hermet. — Nastopni njegov govor je bil poln sarkazma; rekel je mej drugim, da se nadeja, da tudi sedanja večina ne bode zatajevala svobode in narodnosti tržaškega mesta; a videlo se je na obrazih poslancev, da Hermetova beseda ne sega več tako globoko, kakor je sezala pred kakimi 8. leti.

Zbor v prvi seji nij rešil drugzega, nego volil je dva odseka za verifikacijo volitev, enega za mestne, enega za okoliške poslance. Izvoljeni so bili za okolično 3 konservativci in 2 lahoni, predsednik tej komisiji pa je Slojencem prijazen Wittman.

Župana dodo volili še le po verifikaciji in še denes nij prav nič znano, kedo postane: eni imenujejo Dimer-ja, drugi Burgstaller-ja, tretji Rittmayer-ja, četrti Wittman-a in mnogi celó trdè, da postane Angeli sopet župan, ker ima lastnost ambifij, in je nekda obljubil, da bode zdaj tak postal, kakoršna je večina zbora. Jaz pa menim, da bi vlada niti ne mogla potrditi tega moža kot župana, lahko bi se ji očitala nedoslednost. — Prav bi bilo, da bi postal tržaški župan kak zmerni trgovec, ki dobro pozna interese našega mesta, nikakor pa advokat. Ti gospodje so sicer dostikrat prav učeni, a navadno slabi administratorji, in napačno je sploh, da ta stan zaseda skoro vse županske stole v mestih. — Ljudstvo sploh meni, da bi bil Dimer, velik trgovec in poštenjak najboljši župan tržaški.

Verifikacijski odsek bode imel največ opravila z volitvijo v prvem okraju, ker so vrli Skedenjci podali precej v pondeljek tak hud protest*) proti volitvi g. dr. Strudthoffa, da ne morejo, kadar bode enkrat vse dokazano, niti lahoni potrditi take volitve. — S pričami je dokazano, da so volili taki, ki nijso imeli pravice, da je sedel nek blazni in popolnoma gluhi človek, ki niti nij volilec v volilni komisiji, da je volil nek človek, ki je bil dolgo časa zaprt zaradi tatvine, da so agitatorji Strudthoffovi razdajali ponarejene volilne liste, katere ima v rokah policija, ki je tožila dotične zaradi ponarejenj javnih in uradnih tiskovin, da je Strudthof plačal proti pobotnici vse pojedince agitatorjev, znani so zneski, osebe in sploh vsi po-

datki, da je nadalje Strudthoff sam in po agentih kupoval glase po f. 2 do f. 5.—, da je podkupil magistratnega slugo i. t. d. Pritožba pa je obrnjena tudi proti volilni komisiji, ki je bila sestavljena večinoma iz lahonov. Križanec in Strudthoff dobila sta oba enako, 192 glasov, Križancu so zaverili 4 glase, ker je bilo pisano na njih Križanc, namesto „Crisanaz“, pa v volilniku nij nobenega volilca, ki bi imel le sorodno ime. — Dr. Strudthoffu pa nijso zaverili 7 glasov pisanih: Giorgio Strudthoff v kljub protestu vladnega komisarja, in vendar ne morejo po nikakem biti veljavni ti glasovi, ker kandidat in njegov stric, oba se pišeta „Giorgio Strudthoff“, oba sta volilca, če torej ne stoji pred imenom „doktor“ (kandidat je doktor) ali saj „junior“, kedo more več trdit, da so oni glasovi veljavni za kandidata dr. Strudthoffa. — Reč je tako jasna, da bi jo vsak neotesan kmet lahko razsodil, a naši lahoni so uže vajeni pravico pačiti in nij se čuditi, da se sploh tukaj godé take krivice in da je dozdej vladal tak terorizem v Trstu.

Nadejamo se, da bo zbor popravil, kar je komisija zakrivila, kajti nečestno bi bilo, ko bi ta zbor potrdil volitev Strudthoffa. Bomo videli! — Še enkrat pa moram pohvaliti vrle može iz Skednje in pa ondotne pevce; Skedenj je prava narodna vas, katero naj bi ne pozabil obiskati noben rodoljuben Slovenec, ko se pride šetat v Trst. Slišal bo tam tako petje, kakor malokje na Slovenskem. Navadili so se pevci znano jako težko Brečjevo mašo, katero ne morejo peti niti v vsakem mestu, peli jo bodo za bližnje praznike in reči Vam moram, da gre tako točno in lepo, da kaj takega je vredno slišati; pevcev je kakih 42, glasovi izvrstni. — Dobro, gospod Čencur! Hvalevredni so tudi taki pevci, ki se uče s tako velikim veseljem in s tako vstrajnostjo.

Pri tej priliki moram pa tudi sopet pohvaliti vi Dolinčane, ki so v nedeljo odprli slovesno čitalnico, katere šteje uže kakih 50 udov, ima svoje pevce, svoje igralce in igralke in obeta biti ena največestjših sestic na Primorskem. Na čelu je znani v. č. g. dekan Jan in pa veliki župan Lavriha, mnogo pa si je prizadel za osnovo te čitalnice g. Bunc, marljiv učitelj, pa pošten narodnjak.

Beseda v nedeljo vršila se je kaj dobro, rad bi Vam jo celo popisal, pa vzel bi Vam preveč prostora. Vidite, kaj je naredil tabor!

Beseda v tržaški čitalnici v zadnjo soboto je bila še precej obiskana, pa se je prav izvrstno spenela. Nov pevski zbor pod vodstvom g. Kosovel-a je žel obilo zaslužene pohvale, dobro so peli, posebno pa „Mornarjevo“. Nadejati se je, da nam ta pevski zbor napravi še mnogo veselih večerov. — Tudi točke na glasoviru so se vršile, kakor se more v tržaških prvih krogih zahtevati. — Točka „sinfonija iz Jone“ na 2 glasovira je kar očarala navzoče, gospa Trouvé in gospodične Engelhardt pa obe Schilbach so pokazale nenavadno spretnost in natančnost na glasoviru. S takimi močmi se uže dá kaj prav dobrega napraviti.

V pondeljek je imel odbor „Edinosti“ sejo, pri kateri je sklenil, kako bode obhajala okolična srebrna poroka cesarjevo. — Izvolil se je odbor 50 udov, ki bodo nabrali potreben denar in skrbeli za izvršitev programa, ki je sledeči: — Na predvečer sreberne poroke bodo goreli kresi na vsakem holmcu in hribu cele okolice, v ta namen se kupi sto sodov katramovih, streljalo se bode z možnarji po celi okolici, umetni ognji pa bodo švigali po hribih in na morji.

V nedeljo 28. t. m. pa bode ljudska veselica pri Sv. Ivanu na ondotnem velikem travniku, ki bode ves okinčan s zastavami, postavljena bosta 2 odra, eden za godbo, drugi za pevce, po tem pa en šotor za odlične goste.

Pod tem šotorom bode banket, ki začne ob 2 uri pop., po banketu začne zabava po programu. Pred vsem bo nagovor ljudstva; vsi peyski zbori okolice bodo peli 5 pesnij: „Cesarsko“, „Šta čutiš“, „U boj“, „Oj Banovci“, „Naprej“, vmes bode pel vsak zbor posebno eno pesem, proseški in tržaški elite-kvarteta pa bosta prednašala 4 najlepše Hajdrihove kvartete. Mej vsako pevsko točko in mej banketom bode svirala vojaška godba. Po dovršenem programu bodo umetni ognji in ples na prostem, katerega se sme vdeležiti navzoče ljudstvo. Povabljeni bodo odlični gostje, mej njimi namestnik, vsi viši uradniki, itd. Ta ljudska veselica mora biti imposantna, akopram ne bode vsem prav po volji.

Politični pregled.

Z DUNAJA. — Državni zbor praznuje; pa le malo časa bodo trajale njegove velikonočne počitnice, kajti 17. t. m. se zopet snide, da konča nadrobno razpravo drž. proračuna. Kakor časniki skoro soglasno poročajo, so nove volitve za državni zbor uže prav blizo; najbrže jih razpiše vlada za prih. mesec junij. Zato je čas pripravljati se na volitev in sicer stvar resno od vseh strani preudariti ter postaviti tacega kandidata, o katerem se lahko z mirno vestjo ze-

dinijo vsi volilci naših kmečkih občin. Najboljše bo, da skliče društvo „Sloga“ v ta namen shode veljavnih mož v posameznih okrajih in da si kolikor mogoče prizadene, doseči složno volitev, da se ne bode zopet „duobus litigantibus“ tretji veselil. Naši trgoi, o tem ni dvomiti, bodo zopet volili z Gorico in trgovsko zbornico grofa Coronini-ja. Mož zasluži vse zaupanje, a ga tudi dejansko uživa. — Na Českem se uže kaj čvrsto pripravljajo na volitve. Včeraj so imeli ustavoverni nemški deželni in državni poslanci v Pragi shod, pri katerem so postavili centralni volilni odbor. — V takih stvareh ni dobro čakati zadnjih dni; zato bi bilo prav, da bi posebno veljaki na Kranjskem, kakor hitro doženejo mestne volitve v Ljubljani, stvar v roke vzeli in z vso eneržijo delali, da rešijo čast slovenskemu središču. Volitve na Kranjskem so za vse Slovence posebno pomenljive in za to bode vsa naša pozornost na nje obrnjena.

V Insbruku je izšla te dni nemška brošura, ki zahteva, naj se dualizem v Avstriji tako spremeni, da bode večja jednota v državi; nasproti Slovanom naj se začne pravičnejša politika, drugače pride država še bliže do propada, do katerega jo je ustavoverna stranka uže privela.

ČESKO. — Čedalje bolj se kaže, da je Čehe volja stopiti v državni zbor, če jim pri- deti vlada in ustavoverna stranka prijazno na- proti. Tudi v kmetijski družbi v Pragi so se zopet slišali glasi zoper pasivno politiko, češ, da škoduje poljedelskim in materjalnim intere- som. — Minister Taaffe se je pa nekda izrazil, da morajo Čehi poprej v državni zbor stopiti, predno se z njimi začne pogajanje.

V HERCEGOVINI se kristjani še vedno pritožujejo, da vlada podpira le muhamedane in krščanom ne pomaga do zemlje, da bi mogli de- lati. Kajmakam v Gačkem, Zimonovič se je po- tegnil za kristjane, pa je bil za to v Mostar poklican na odgovor.

BOLGARIJA. Knez Dondukov je nekda na- znanil bolgarskim veljakom, da začnejo ruske vojske dne 3. maja Bolgarijo zapuščati in dostavil je, da bode Rusija vse storila, da pregovori evropske vlasti za zedinjenje Bolgarije z Rume- lijo. — Dogovori zaradi mešane okupacije v vzhodni Rumeliji še niso končani. Porta je nekda v to okupacijo privolila s pogojem, da izvoli ona guvernerja, kateri bo imel deželno upravo v ro- kah. — Ustaja v Macedoniji je ponehala in to vsled vpliva ruske vlade. — Nasproti Grški je Porta tudi bolj popustljiva postala; odstopiti jej hoče štiri kraje: Arta, Larisa, Volo in Agrafa. A Grki še niso zadovoljni, ampak zahtevajo, da se njih meje še više raztegnejo v Epir in Tesalijo. Kdar je bilo čas delati, so roke kri- žem držali, a zdaj bi radi užili sad slovanske krvi!

ITALIJA. — Papež je v pismu do kar- dinalnega vikarja izrazil svoje obžalovanje zara- di protestantovskih šol, ki se vzdržujejo v Ri- mu z inostranskim denarjem ter ubožno mladi- no nase vlečejo. Sv. Oče priporoča, naj delajo rimski katoliški krogi za svoje katoliške šole.

Garibaldi je prišel iz Kaprere v Rim, kder ga je mnogobrojna množica na kolodvoru navdušeno sprejela. Ker je zelo bolan, prenesli so ga v blazine zavitega k sinu Menotti-ju.

NA FRANCOSKEM je bilo te dni 21 po- volitev za parlament. Izvoljenih je 13 republi- kancev in 1 legitimist. Za 7 poslancev bo treba še ože volitve. Jz vsega se vidi, da se republi- kanizem na Francoskem čedalje bolj vtrjuje.

ANGLEŠKA. — Ni zadosta, da so Angleži uže v Afganistanu in v Afriki pri Zulu — kafrih v zelo nadležni vojni zapleteni in da se ni ni- kjer njih orožje posebno častno obneslo, preti jim zdaj vojna tudi z birmanskim kraljem, kateri se je nekda hudo razsrdil nad perfidnimi kramarji. Naj se le prav pošteno opekó, ne za- služijo boljšega.

NOVA VOJSKA žuga počiti v Ameriki mej republikama Kile in Bolivija. Uzrok je neki rud- nik, kjer se salpeter koplje. Rudnik leži v Boli- viji, pa je last Kilencev. Ti niso imeli do zdaj

*) Protest je podpisalo 62 najveljavnejših mož iz Skednje. Pis.

davka plačevati, zdaj ga pa Bolivija terja, kar je do razpora privelo.

Domače stvari.

Iz Kviškega se nam piše, da namerava tamonja županija slovesno obhajati dan sreberne poroke presv. cesarske dvojice. V Vederjanu se bo občinski zastop deležil slovesne sv. maše, potem bude skupni obed pri g. županu; zvečer pa napravi čitalnica v Kviškem slavnostno besedo s petjem, govorom in priprosto igro. Brici so uže lani na kviščanskem taboru pokazali svojo odkritosrčno vdanost do vladajoče hiše; pri tej slovesno-veseli priliki tudi gotovo ne zaostanejo za drugimi. —

Bovška čitalnica napravi v nedeljo 20. aprila slovesno besedo s primernim programom v proslavljenju sreberne poroke Nj. Veličanstev.

Neopravičen serd. Te dni se je vršil vojaški nabor v Gorici. Vinjeni fantje so pri tej priliki po mestu prepevali in vmes po stari navadi tudi kaj rogovili. Neka družba fantov — ne vemo, od kod — je prišla z vibrajčo slovansko zastavo in je ž njo ponosno korakala pred glavarstveno poslopje. — To je ljubeznivega našega tovariša „L' Isonzo“ strašno razdražilo. — Da so se naši fantje v našem deželnem središču, v naši Gorici, kder živé trgovci in sploh vsi obrtniki večinoma od Slovencev, predrznili slovansko peti in razviti slovansko zastavo, to imenuje on oskrunitvev (oltraggio) goriške narodnosti.

A takrat, ko je na podgorskem holmcu, in na stolpu goriške stolne cerkve plapolala italijanska trikolora ter hudo žalila patrijotične čute vsem zvestim avstrijskim državljanom, ga ni nevolja stresla, ni niti zinil besedice, s katero bi bil predrzneže grajal, mariveč je dotično vest tako priobčil, da je bil list konfiskovan. — Slovanska zastava je v avstrijski državi dovoljena, je narodna zastava velike večine avstrijskega prebivalstva — tedaj jo smemo svobodno povsod razviti, smemo na njo ponosni biti; kogar grize, videti slovansko zastavo v Avstriji, na slovanski zemlji, naj jo pobriše unstran meje, ali pa naj se pridruži svojim enakomislečim tovarišem v Gradcu in pri sv. Antonu; tam je tudi ne bo videl.

Tatvina. V pretekli noči so neznani rokovanja pokrali iz farovškega kurnika v Sempetru pri Gorici vso letavino kakih 16 na Bovškem dobro rejenih kokoši, petelinov in kopunov. Tatovi bodo imeli dobre pirhe, če jih pravica ne zasači; — toda vsaka stvar pride sčasom na dan, in tudi oni se vtegnejo še hudo postiti za njih predrzno požrešnost. So pač žalostne razmere gledé javne varnosti v naši okolici! —

Emigracija. Slavno c. k. okrajno glavarstvo goriško nam je zopet naznanilo nekatere družine, katere se nameravajo preseliti v Ameriko in so se v ta namen uže oglasile za dovoljenje. Dotični očetje so: Filip Pavšič od Mihaela iz Sovodenj hšt. 97, Jožef Prinčič iz Dol. Cerovega hiš. št. 35 in Ivan Blažič iz Vipolž v šmartenski županiji hiš. št. 39.

Izpostavljeno dete. Preteklo saboto proti 8. uri zvečer so našli v Rabatčici v Gorici pred krčmo, imenovano „pri Rezi“, izpostavljeno 6 mesečno dete. Opozorjeni javni stražniki so izročili sirotico bližnji občinski babici.

Samoumor. V ponedeljek 7. t. m. zjutraj so našli v konjskem hlevu gostilne pri Mici („All' aquila nera“) v Gorici na jasli obesimo truplo uže starikastega moža, koji je navadno po gostilnah fakinaril in so ga sploh Martina imenovali. Možu se je v zadnjem času nekda trda godila; v nedeljo zjutro je bil na Kapeli pri spovedi (!) potem je nekemu znanemu hlapcu potožil svoje reve in v noči se je z drobno vrstico obesil. Pri njem so našli listino, notri je bil listek s kratkim poročilom zadnje volje in — dva novca.

Požar. V noči mej nedeljo in ponedeljkom proti 2. popolnoči je mali požar v tukajšnji tvornici ekonomične kave preplašil prebivalce zgornje Placute okoli vojaške bolnišnice. — V saboto večer niso nekda popolnoma pogasili žarečih polen, ki so ostala na ognjišču, na katerem so bob in grah opekali — za izdelovanje ekonomične kave. Po noči se je ogenj unel in se kmalo lotil kuhinjskih sten. K sreči so sosedje hitro nevarnost zapazili in ogenj še brž pogasili, ko so bili gasilci na mestu. Škoda ni velika, tem večji je bil strah za celo okolico. —

Cesar je daroval 3000 goldinarjev za ustanovo malega seminarija v Trstu, ki bo imelo namen pomagati, da se odpravi pomanjkanje duhovnov v Trstu in Istri.

Času primerna knjiga „Cesar Franc Jožef v spomin petindvajsetletnice rj. sreberne poroke sestavil Jos. Ciperle, založilo in izdalo slovansko učiteljsko društvo v Ljubljani, je ravnokar izšla v tiskarni J. R. Milica v Ljubljani. Obsega knjiga 50 strani

v osmerki, na čelu ima podobi njiju veličanstev presvitlega cesarja in cesarice, v knjigi je na kratko, šolske mladini primerno popisano življenje svetlega cesarja in čas njegovega vladanja. — Slavnj god, poroke cara, vse narode prešinja, padle narodnosti so meje“ zakličimo s pesnikom tudi mi. Naj začuje naš narod, naša mladina povest o svetlem vladarju v svojem domačem jeziku. Za to vabimo vse slovenske rodoljube in prijatelje mladine da poskrbijo mladini tako berilo. — Cena knjigi je: 1 iztis velja 15 kr. s poštnino 2 kr. več, 10 iztisov stane 1 gl. 40 kr., — 50 — 60 kr., a sto iztisov 12 gl. Knjiga je mehko vezana, a dobro sešita, ter se dobiva pri tiskarju g. Milicu, pri tajniku slov. učiteljskega društva učitelju M. Močniku; razpošilja pa knjigo tudi predsednik „Narodne šole“ učitelj g. Stegnar. Udje slovenskega učiteljskega društva dobé knjigo brezplačno.

Uboj. Iz Grljana pri Miramaru se S. N. piše 7. aprila: V krčmi „pri lovcu“ na Brežini sprl se je sinoči nekov kamenotesec, Slovenec iz Križa, z nekaterimi italijanskimi svojimi sodrugji. Konec te rabuke bil je tepež, pri kateri priliki je Italijan Križana stikrat zabodel z nožem pod rebra, da bode ranjenec baje umrl na ranah. Sirotej je oženjen, ter ima četiri dece. Peljali so ga v tržaško bolnico.

Ljubljanske mestne volitve. Volilni shod narodne stranke je bil v nedeljo jntro v čitalnici. Postavljeni so bili kandidati za vse tri volilne razrede in sicer za III. volilni razred gg. dr. Valentin Zarnik, J. N. Horak in Jos. Jurčič; za II. razred gg. dr. Jos. Vošnjak, Franjo Ravnikar in Luka Robič; za I. razred gg. Jos. Kušar, Jos. Strzelba, dr. Poklukar in Andrej Dolinar. — G. Klun ki je bil dozdaj v III. razredu odbornik, se je nove kandidaturi odpovedal.

Gorovje na Bovškem. Leta 1877 bival je na Bovškem častnik Jesenko; uljudnosti njegovi se imam zahvaliti, da sem posnel iz njegovih zaznamkov visokost nekterih hribov in krajev. Podajam jih v ta namen, da bi morda kedo pa od drugih strani kaj enacega sporočil, ako mu je znano. Visokost je merjena v metrih.

Triglav 2864.3, Kanjave 2569.5, Prestrelenk 2504.8, Baba (grande) 2450.4, Debeli 2393, Grintovec 2350.3, Vogel 2349.5, Krn 2246, Rombon 2209.6, Velika baba 2162.2, Vrvica 2099.9, Kuk 2085.7, Ozebnik 2084.4, Veliki lemež 2036.8, Bogatin 2004.4, Nakop 2002.7, Škrbina 1997.5, Vratni vrh 1986.6, Koluđer 1981.8, Planja na brdi 1965.7, Sleme 1913.5, Vršič 1898.7, Cisti vrh 1876.2, Lipnik 1869.0, Malatičca 1799.5, Krasni 1779.8, Veliki vrh 1766.9, Persivec 1761.5, Skutnik 1720.8, Stol 1666.8, Polovnik (Pirhoček) 1662.8, Svinjak 1638.9, Musec 1612.6, Kunc 1551.3, Črni vrh 1516.6, Versana glava 1354.8, Starelski vrh 1137.9, Hum 1110.0, Na brdi 909.9, Veliki vrh 639.3.

Bovec 504.7, Koritnica 479.8, Klavže 527.6, Polanca 446.9, Cersoca 367.7, Trnovo 321.8, Kobarid 235.1, St. Anton 309.3, Staroselo 256.4, Kred 259.1, Borjana 473.2, Breginj 557.5, in podružnica sv. Margarite 982.4.

Stol, akoravno še le 30. v vrsti, vendar nekako gospoduje nad bovškimi velikani; vsaj meni nij znana druga gora, raz ktere bi se zamogli vsi tako lepo opazovati. Razgled na koroške velikane ob tirolski meji in po tirolskih višinah, na karnske planine in beneške ravnine, adrijsko morje, na toliminske hribe in čez kanalske vrhe na goriško ravnino, Vipavsko dolino, čez goli Kras daleč v Istrijo i. t. d. poplača pač obilno majhni trud, ki ga imaš, preden se nanj vsedeš.

Dunajska borza.

	10 aprila
Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gl. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65 „ 45 „
Zlata renta	77 „ 30 „
1860 drž. posojilo	118 „ — „
Akcijske narodne banke	810 „ — „
Kreditne akcije	245 „ 50 „
London	117 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 34 „
C. kr. cekini	5 „ 56 „
Državne marke	

Fajfer-jeva gostilna v Gorici na Korenji.

Priležno opravljene sobe, skrbna postrežba voznikov, okusne jedi, izvrstna vina, vse po prav spodobni ceni, pa najtočnejša postrežba.

ZALOGA

ŽVEPLA

prav drobno zmletega v mehničnem
parnem mlinu v Moši.

To žveplo sem dal kemično preiskavati po gosp. dr. Francu König-u, profesorju na deželni kmetijski šoli v Gorici, kateri je našel, da je prav čisto in brez kakoršne si bodi primesi.

Ker je zdaj uže povsod pripoznano, da je žveplo — seveda čisto in prav drobno zmleto — edini izdatni pripomoček zoper tertno bolezen, priporočam prav gorko vsem trtorajcem, naj se ž njim o pravem času preskrbijo, ter me počasté s svojimi naročili; gotovi naj bodo, da jim prav vestno in dobro vstrežem.

Zalogo žvepla bom imel v Gorici v Magistratni ulici v jedilni prodajalnici gosp. Jožefa Modolo v Roper-jevi hiši, v Raštelu v drogeriji gosp. Gašpar-ja Ghitter-ja, na svojem domu v Podgori in v parnem mlinu v Moši. — Blago, dasi izvrstno, bo po prav spodobni ceni.

Andrej Kocjančič v Podgori.

URE.

Ker sem v zvezi z nekterimi prvimi tvornicami za izdelovanje ur v Avstriji in drugod, dobivajo se pri meni ure vsake verste po najnižji ceni.

Opozorujem posebno na izvrstne stenje černoledne (Schwarzwälder) in lepe dunajske perpendikelj-ure in na prav nove, ki po noči sveté. Tudi popravilam ure ter izveršujem vsa v to stroko segajoča dela točno, dobro in po ceni.

Ure dajam tudi za plačilo v mesečnih obrokih (ratah); na vsako vprašanje odgovarjam hitro in natančno ter garantujem za vselej dobro izvršitev vsacega naročila.

Zatoj se prav uljudno priporočam slavnemu občinstvu.

ANTON ŠULIN
urar v Boveu.

Svilorejsko oznanilo.

Ker je nemila smrt pobrala gospoda dr. Filipa pl. Morelli-ja, naznanja se s tem, da zaloga svilodnega semena iz hiše Lanca v Spletu je izročena zdaj gosp. F. Papis-u v Gorici, kot zastopniku imenovane hiše, do katerega naj se obrne, kdor se želi preskrbeti z dobrim semenom.

Vitez F. dr. Lanca di Casalanza.

(Dalje v prilogi.)